

MÜZİK ÖĞRETMENİ ADAYLARININ ÖĞRETİM TEKNOLOJİLERİ VE MATERYAL TASARIMI DERSİ HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ

Doç. Dr. Deniz Beste Çevik Kılıç
Balıkesir Üniversitesi
Necatibey Eğitim Fakültesi
Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü
Müzik Eğitimi Anabilim Dalı
beste@balikesir.edu.tr

Özet

Teknolojideki hızlı gelişmeler ve değişimler bireylerin yaşantılarını etkilemektedir. Günümüzde artan teknolojik gelişmeler, teknolojinin eğitimle ilişkilendirilmesi gereğini gözler önüne sermektedir. Eğitim süresince, öğrenilen bilgilerin kalıcı olmasında eğitim materyalleri önem taşımaktadır. Dolayısı ile öğretmen yetiştirme programlarında Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı dersinin önemi gittikçe artmaktadır. Bu çalışma, müzik öğretmeni adaylarının Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı dersi hakkındaki görüşlerinin belirlenmesi amacıyla yapılmıştır. Araştırma, müzik öğretmeni adaylarının Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı dersine ilişkin görüşlerinin ortaya çıkarılmasına ilişkin durum belirleme niteliği taşımaktadır. Bu çalışmada nitel araştırma yönteminden yararlanılmıştır. Araştırmada, nitel veri toplama tekniklerinden yarı yapılandırılmış görüşme tekniği kullanılmıştır. Çalışmada kullanılan veri toplama aracı, araştırmacı tarafından geliştirilmiştir. Veri toplama aracının, içerik geçerliği ve anketteki soruların araştırmanın amacına uygun olup/olmadığı uzman görüşlerine göre belirlenmiştir. Daha sonra, uzmanların görüşleri doğrultusunda ankete son şekil verilerek, araştırmanın sonuçlarına dayalı öneriler ortaya koyulmuştur.

Anahtar Sözcükler: Müzik öğretmeni adayı, öğretim teknolojileri, materyal tasarımı, öğretim teknolojileri ve materyal tasarımı dersi.

MUSIC PROSPECTIVE TEACHERS' OPINIONS ABOUT INSTRUCTIONAL TECHNOLOGIES AND MATERIAL DESIGN COURSE

Abstract

Rapid technological developments and changes affecting the lives of individuals. Today, increasing technological development, the need for training associated with the technology reveals. During training, it is important to be persistent in the information learned in the training materials. The importance of Instructional Technology and Material Design course in teacher education programs is increasing, therefore. This study aims to determine the music teacher candidates Instructional Technology and Material Design views on the course. The study music teacher Instructional Technology and Material Design of candidates bears the qualifying conditions for the extraction of views on the course. This research has utilized qualitative research methods. In the study, qualitative data collection techniques were used semi-structured interview technique. Data collection tool used in the study was developed by the researchers. Data collection tool, the content and validity of the questions in the survey is the purpose of research/expert is determined based on whether sight. Then, giving final shape to the survey on the opinions of experts has put forward recommendations based on the results of the research.

Keywords: Music teacher candidates, instructional technology, material design, instructional technology and material design course.

GİRİŞ

Bireylerin yaşantılarını, teknolojiadaki hızlı gelişmeler ve değişimler etkilemektedir. Böylelikle, günlük yaşantımızda teknoloji kullanımı bir gereksinim haline gelmiştir. Son yıllarda, her alanda artan teknolojik gelişmeler kaçınılmaz olarak teknolojinin eğitimle ilişkilendirilmesi gereğini ortaya koymaktadır. Yapılan çalışmalarda; bilgi çağının gerekliliği olarak yeni öğretim tekniklerini desteklemek eğitimde ve öğretimde teknolojiyi kullanmanın gerekliliği olarak belirtilmektedir (Roblyer & Edwards, 2005). Bu da, öğrenme ortamlarında öğretmenlerin öğrencilerine daha fazla bilgiyi sunabilmek adına etkili eğitim ortamları hazırlamaları ile mümkün olmaktadır.

Öğretmenlerin, gelecek nesilleri nitelikli bir şekilde yetiştirebilmeleri, kendilerinin de nitelik olarak yetişebilmeleri ile mümkündür (Gültekin, 2002). Öğretmen kalitesinin ve niteliğinin artmasında, öğretmenlik programı derslerinden “Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı (ÖTMT)” dersi önem taşımaktadır. ÖTMT dersinin içeriği; “Öğretim Teknolojisi ile ilgili kavramlar, çeşitli öğretim teknolojilerinin özellikleri, öğretim teknolojilerinin öğretim sürecindeki yeri ve kullanımı, okulun ya da sınıfın teknoloji ihtiyaçlarının belirlenmesi, uygun teknoloji planlamasının yapılması ve yürütülmesi, öğretim teknolojileri yoluyla iki ve üç boyutlu materyaller geliştirilmesi öğretim süreçlerinin geliştirilmesi (çalışma yaprakları, etkinlik tasarlama, tepegöz saydamları, slaytlar, görsel medya (VCD, DVD) gereçleri, bilgisayar temelli gereçler), eğitim yazılımlarının incelenmesi, çeşitli nitelikteki öğretim süreçlerinin değerlendirilmesi, İnternet ve uzaktan eğitim, görsel tasarım ilkeleri, öğretim materyallerinin etkinlik durumuna ilişkin araştırmalar, Türkiye’de ve dünyada öğretim teknolojilerinin kullanım durumu” şeklindedir (YÖK, 2007).

ÖTMT dersi, öğretmen adaylarının hem teknolojiden haberdar olmalarını, hem de bunları etkili bir biçimde kullanarak derslerinde bütünleştirebilmelerine yardımcı olmaktadır. Materyallerin anlamlı ve etkili olarak kullanılmasında, seçilen materyallerin öğrencinin yeteneğine, ilgisine ve başarısına bağlı olması gerekmektedir (Hollingsworth ve Hoover 1999:21). Buna ilaveten, ÖTMT dersi ile öğretmen adayları materyalleri tanıyarak yeni öğretim materyalleri geliştirebilme yetisi de kazanmaktadır (Güven, 2006, Sönmez ve arkadaşları, 2006). Dolayısı ile öğretmenlerden beklenen, meslek yaşantıları boyunca sınıflarında ve derslerinde etkili öğrenme ortamları hazırlayabilmeleri, derse uygun materyalleri seçerek kullanabilmeleri, bazı zamanlarda kendilerinin bu materyalleri yapabilmeye becerilerine sahip olmalarıdır (Kolburan Geçer, 2010)

Öğretmen adaylarının motive olmasında etkili olan öğretim materyalleri ile öğrenciler daha verimli çalışma içerisinde olurlar (Akkoyunlu, 2002). Buna ilaveten, öğretim materyalleri öğretmenin gösterdiği tüm etkinlikleri (bilgiyi sunma, dikkat çekme, tekrar yaptırma, ipucu, düzeltme ve değerlendirme) sunabilmektedir. Literatürde ÖTMT dersine ilişkin yapılmış olan çalışmalara bakıldığında; Eğitim Fakültelerinde öğrenim gören öğretmen adayları (Niederhauser & Stoddart, 2001; Kolburan Geçer, 2010; Perkmen ve Çevik, 2010; Uyangör ve Ece, 2010; Acer, 2011); eğitimde teknoloji kullanımı (Hu, Clark ve Ma, 2003; Perkmen ve Çevik, 2010; Alım, 2015); dersin kazanımlarına ilişkin görüşler (Şahinkayası ve Şahinkayası, 2004) üzerine çalışmalar olduğu ortaya çıkarılmıştır. Buna ilaveten, materyal tasarımına yönelik araştırmaların ise sınırlı olduğu görülmektedir (Sevim, 2004; Özer ve Tunca, 2014). Oysaki öğretmen adaylarının teknolojik gelişmeleri ve değişimleri takip ederek bu konuda bilgi ve becerileri kazanmaları gerekmektedir. Dolayısı ile öğretmen adaylarının eğitimleri süresince materyal tasarımına gerekli önemin verilmesi ile ileriki meslek yaşantılarında uygun materyalleri tasarlayarak derste kullanabilmeleri sağlanacaktır.

Materyal kullanılması ile öğretmen adayları, dersi daha iyi algılar, daha fazla duyu organı devreye girerek daha kalıcı öğrenme gerçekleşir (Kaya, 2005; Yalın, 2007). Yapılan bir çalışmada, öğretim materyallerinin öğrenme ortamını zenginleştirerek öğrencilerin ilgisini çektiği, soyut kalan noktalarda öğrenilmesi güçleşen yerleri yaparak- yaşayarak öğrenmenin zevkini yaşadığı, neticesinde de öğrencinin ders çalışmasına teşvik ettiği belirtilmektedir (Akkoyunlu, 2002:165-166). Demirel (2002), öğretme-öğrenme süreçlerinde öğretim teknolojilerini ve materyal kullanmanın, konunun daha etkili sunulmasına ve öğretimi daha zevkli hale getirdiğine vurgu yapmaktadır. Bu noktada, öğretmen adaylarına materyal tasarımı ile ilgili gerekli becerilerin ve bilgilerin kazandırılması önem teşkil etmektedir. Öncelikle, literatürde yapılan çalışmalar incelendiğinde, müzik öğretmeni adaylarının ÖTMT dersine ilişkin düşüncelerini ortaya çıkaran bir çalışmaya rastlanmamıştır.

Bu bağlamda, bu çalışmanın amacı, müzik öğretmeni adaylarının ÖTMT dersi hakkındaki düşüncelerini ortaya çıkarmaktır. Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır:

- “Müzik öğretmeni adaylarının, ÖTMT dersinden elde ettikleri kazanımlara ilişkin görüşleri nelerdir”?
- “ÖTMT dersinde zorlandığınız konular nelerdir? Neden zorlanmış olabileceğinizi düşünüyorsunuz?”
- “Müzik öğretmeni adaylarının, ÖTMT dersinin daha yararlı olabilmesi için önerileri nelerdir?”

YÖNTEM

Araştırma Modeli

Balikesir Üniversitesi Necatibey Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'nda öğrenim gören üçüncü sınıf öğrencilerinin ÖTMT dersi hakkındaki görüşlerinin ortaya çıkarılması amacı ile yapılan bu çalışma, nitel araştırma yaklaşımına dayalı yarı yapılandırılmış görüşme yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Nitel araştırmayı, Yıldırım ve Şimşek (2008:39), “gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi nitel veri toplama yöntemlerinin kullanıldığı, algıların ve olayların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konmasına yönelik nitel bir sürecin izlendiği bir araştırma” olarak tanımlamaktadır. Bu çalışmada nitel araştırma yönteminin seçilmesinin nedeni, öğrencilerin düşünceleri hakkında detaylı bilgi alabilmek içindir.

Çalışma Grubu

Araştırmacının çalışma grubunu, Balikesir Üniversitesi Necatibey Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'nda öğrenim gören üçüncü sınıf öğrencileri arasından amaçlı örnekleme yolu ile seçilen sekiz öğretmen adayı oluşturmaktadır. Amaçlı örnekleme, zengin bilgiye sahip olduğu düşünülen durumların derinlemesine çalışılmasına olanak vermektedir (Yıldırım ve Şimşek, 2008). Amaçlı örneklemede, seçim için önemli olan ölçütler belirlenerek, seçilen örneklemin araştırma evrenini bütün nitelikleri ile temsil edebildiği düşünülmektedir (Tavşancıl ve Aslan, 2001). Bu çalışmada, görüşme yapılan müzik öğretmeni adaylarının belirlenmesindeki ölçütler; öğretmen adaylarının ÖTMT dersini almış olmaları ve bu araştırma için yapılan görüşmeye gönüllü olarak katılmalarıdır.

Veri Toplama Aracı

Çalışmada, araştırmacı tarafından geliştirilen, müzik öğretmeni adaylarının ÖTMT dersi hakkındaki görüşlerini ortaya çıkarmak amacı ile üç tane açık uçlu sorunun bulunduğu yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Böylelikle, zengin ve yeterli bilgi toplanması hedeflenmiştir (Büyüköztürk vd., 2010). Araştırmacı tarafından yarı yapılandırılmış görüşme formu hazırlanırken ilgili literatür taranmıştır. Görüşme formu, iç geçerliğini sağlamak için alanında uzman üç kişinin görüşüne sunulmuştur. Uzmanlardan, görüşmede sorulacak soruların ele alınmak istenen konuyu tam olarak kapsayıp/kapsamadığı, soruların açık, net ve anlaşılır olup/olmadığını değerlendirmeleri istenmiştir. Uzmanların görüşlerine dayanarak, öneriler doğrultusunda düzenlemeler yapılarak görüşme soruları tekrar gözden geçirilmiştir. Daha sonra, uygulanan pilot çalışma ile görüşme formuna son şekli verilmiştir.

Araştırmacı tarafından yapılan görüşmeler, katılımcıların kendilerini rahat hissettikleri ortamda, her bir katılımcı ile yaklaşık 20 dakika sürmüştür. Ayrıca, görüşmeler ses kayıt cihazına kayıt edilmiştir. Gizlilik esasına dayanarak katılımcıların isimleri çalışmada kullanılmamıştır. Erkek öğrenciler E1, E2, vb., bayan öğrenciler K1, K2, vb., kodlarıyla belirtilmiştir.

Verilerin Çözümlemesi

Yarı yapılandırılmış görüşme formundan elde edilen veriler, betimsel analiz yöntemi ile değerlendirilmiştir. “Bu yaklaşıma göre elde edilen veriler, daha önceden belirlenen temalara göre özetlenir ve yorumlanır. Veriler araştırma sorularının ortaya koyduğu temalara göre düzenlenebileceği gibi, görüşme ve gözlem süreçlerinde kullanılan sorular ya da boyutlar dikkate alınarak da sunulabilir” (Yıldırım ve Şimşek, 2008: 224). Betimsel analiz tekniği ile veriler özetlenerek, yorumlanmıştır. Bununla birlikte, görüşme sorularından elde edilen ham veriler kodlama yapılarak kategoriler oluşturulmuş ve veriler kategoriler altında sınıflandırılıp okuyucu için anlamlı hale getirilmiştir. Betimsel analizde, katılımcıların görüşlerini çarpıcı bir şekilde ortaya çıkarabilmek amacı ile doğrudan alıntılara sık sık yer verilmektedir (Yıldırım ve Şimşek, 2008). Böylelikle, doğrudan alıntılara yer verilerek geçerlilik sağlanmıştır. Buna ilaveten, öğretmen adaylarının verdikleri yanıtlar araştırmacı tarafından kodlanarak güvenilirlik çalışması yapılmıştır. Araştırmacının güvenilirliğinin hesaplamasında; Güvenirlik=Görüş

birliği/(Görüş birliği+Görüş ayrılığı) Miles ve Huberman'ın (1994) güvenilirlik formülü kullanılmıştır. Çalışmanın güvenilirliği %91 bulunmuştur.

BULGULAR

Bu bölümde, müzik öğretmeni adaylarının ÖTMT dersi hakkındaki görüşlerinden elde edilen bulgulara yer verilmiştir.

Görüşmenin 1. sorusu: *“Müzik öğretmeni adaylarının, ÖTMT dersinden elde ettikleri kazanımlara ilişkin görüşleri nelerdir?”*

Öğretmen adaylarının ikisi, ÖTMT dersinin kalıcı öğrenmeyi sağladığı, yaratıcılıklarını geliştirdiği, dikkatlerinin konuya çekildiği, derste teknoloji kullanımına yer verildiği, dersi eğlenceli kılarak derse aktif olarak katılımlarının arttığı üzerinde durmaktadır. Öğrencilerden biri, “ÖTMT dersi, öğrenmeyi kolaylaştırarak derse odaklanmama yardımcı olmuştur. Bu ders ile ileriki meslek yaşantımda bir konu hakkında araştırma yapabilmenin önemini ve gerekliliğini fark etmiş oldum” (K2). Bir diğer öğrenci, “Dersin işlenişinde teknoloji kullanılmasının etkisinin büyük olduğunu fark ettim. Teknoloji kullanımı ile görsel ve işitsel materyallerden faydalanarak öğrencilerimin daha kalıcı öğrenmelerine yardımcı olabileceğim” (E3). Başka bir öğrenci, “ÖTMT dersinde materyal tasarlama fikri ilk başta karmaşık gelmişti. Ancak, yaratıcılığımızın devreye girmesi ile düşünceler üretebiliyor, yeni materyaller hazırlama konusunda kendimize olan güvenimiz daha da artıyordu” (K4).

Öğretmen adaylarının altısı, ÖTMT dersinin materyal hazırlama ve kullanma sürecinde yol gösterdiği, ileriki meslek yaşantılarında sınıfta kullanabilecekleri materyalleri tanıma fırsatlarının olduğu, bilgisayar ve projeksiyon makinelerini kullanabilme yetilerini kazandırdığı, materyalleri seçerken nelere dikkat edilmesi gerektiğini, doğal ortamlarda topladıkları malzemeleri öğretim amaçlı kullanabileceklerini ve bu malzemeleri tasarlayabilmeyi, çevredeki malzemelere farklı bir perspektiften bakabilmeyi, bireysel ve grupla çalışabilme becerilerini kazanımları olarak ele almaktadır. Bu konuda bir öğrenci, “Bu ders ile tecrübe edinmiş oldum. Böylelikle, ileride öğrencilerimin dersleri daha iyi anlamalarına yardımcı olabilecek materyalleri kullanabileceğim” (E4). Bir başka öğrenci, “ÖTMT dersi ile anlatılması zor olan konularda nasıl bir yol izleyebileceğimi, materyalleri nasıl hazırlamam ve tasarlamam gerektiğini öğrenmiş oldum” (K1). Bir diğer öğrenci, “ÖTMT dersi ile birlikte bir materyal hazırlarken nelere dikkat edeceğimi biliyorum. Bununla birlikte, hazırladığım materyali derste sunduğumda etkili sunum yapabilme tekniklerini kazandığımı düşünüyorum. Özellikle, sunum sırasında sesimizi nasıl kullanmamız gerektiğini öğrendik” (E2). Başka bir öğrenci, “Bu ders ile birlikte bilgisayarı yeniden keşfettim diyebilirim. Bilgisayar programlarını etkili bir şekilde nasıl kullanabileceğimizi gördük” (K4). Diğer bir öğrenci ise, “Daha önceden, doğal ortamlardan topladığımız malzemelerle bu kadar etkili materyaller ortaya konulabileceğini bilmiyordum. Bu ders ile öğrenmiş oldum” (E3).

Görüşmenin 2. sorusu: *“ÖTMT dersinde zorlandığınız konular nelerdir? Neden zorlanmış olabileceğinizi düşünüyorsunuz?”*

Öğretmen adaylarının büyük çoğunluğu, ÖTMT dersinde materyali hazırlamada ve oluşturmada; grupla birlikte çalışmada; öğrencilerin seviyesine uygun olanları bulabilmede; araç-gereç temin edebilmeden kaynaklı sıkıntı konusunda; materyal tasarlamamanın zaman alıcı olmasından kaynaklı sıkıntı konusunda ve materyali tasarlama aşamasında zorlandıklarını belirtmektedir. Bir öğrenci, hiçbir aşamada zorlanmadığını; üç öğrenci ise; grup arkadaşları ile çalışma aşamasında, dersi sunarken heyecanlanma aşamasında zorlandıkları üzerinde durmaktadır. Bir öğrenci: “Materyal oluştururken zorlanmıştım. Anlatacağım etkinlikle özdeşleşmesi gerekiyordu. Bir de materyalin merak uyandıracak nitelikte olması için emek sarfettim. İleriki meslek hayatımda da öğrencilerimin konuları daha iyi anlaması için bu şekilde gayret göstereceğim” (E1). Bir diğer öğrenci, “Materyali hazırlarken öğrencinin seviyesine uygun olup/olmadığını ayırtedebilmek ilk başlarda beni zorlayan konuların başında idi. Buna ilaveten, tasarladığım materyalin konuya uygun olması gerektiği için çok zorlanmıştım” (K3). Başka bir öğrenci, “ÖTMT dersinin başlarında heyecanımı yenemediğimi gördüm. İlk kez sınıf ortamında konu anlatıyordum. Çekingen olmamdan dolayı da, bu benim zorlandığım nokta idi” (K2). Bir diğer öğrenci, “ÖTMT dersinde sınıf hakimiyeti konusunda eksikliklerimin çok fazla olduğunu farkettim.

Öğrencilerimi nasıl motive edebileceğimi, onların öğrenmelerini kolaylaştırarak kalıcı öğrenmelerini nasıl gerçekleştirebileceğimi bilmediğim için konularda zorlandığımı düşünüyorum. Ancak, deneyimleme fırsatı bulduğum zorlandığım konulara ilişkin baş edebilme yetisi kazanabildiğimi görmüş oldum” (E4).

Görüşmenin 3. sorusu: “Müzik öğretmeni adaylarının, ÖTMT dersinin daha yararlı hale gelmesi için önerileri nelerdir?

Öğretmen adaylarından dördü, gelecek yıllarda ÖTMT dersinde, farklı yöntemlerle birlikte farklı materyallerin uygulamasının ağırlık kazanılması, öğrenciyi aktif duruma getiren uygulamaların olması, ders saatinin artması gerektiği üzerinde durmaktadır. Öğretmen adaylarından ikisi, farklı tasarım örneklerinin derslerde gösterilmesi ile bireysel çalışmanın yanında daha fazla grup çalışmasına yer verilmesinin gerekliliğini vurgulamaktadır. Buna ilaveten, öğretmen adayları tarafından sınıflarda teknolojik araç ve gereçlerin olması gerektiği üzerinde durulmaktadır. Bir diğer iki öğretmen adayı, ÖTMT dersinin materyal tasarım aşamasında öğrenciye daha fazla bilgi verilerek araştırmaların geliştirilmesine olanak sağlanmasının önemini belirtmektedir. Bir öğrenci, “Sınıflarda teknolojik araç ve gereçlerin kullanıma hazır olması ile teknolojik araç ve gereçleri tanıyarak kullanabilme yetisi kazanmış olacağız. Böylelikle, dersler amacına uygun bir şekilde daha faydalı hale gelecektir” (K1). Bir diğer öğrenci, “Materyal tasarım süresince, bireysel uygulamalar yanında grupla birlikte çalışmalar daha fazla olmalıdır. Hem bireysel çalışmalarda hem de grup çalışmalarında aktif olarak rol oynamamız önem taşımaktadır” (K3). Bir başka öğrenci, “ÖTMT dersinin daha uzun bir zaman dilimine yayılarak, ders süresinin arttırılması gerektiğini düşünüyorum. Kuşkusuz ki, materyal tasarlayabilmek ve bu beceriyi kazanabilmek kısa bir süreçte gerçekleşmemektedir” (E2). Diğer bir öğrenci ise, “ÖTMT dersi ile öğrencinin daha fazla aktif rol alabileceği uygulamalara yer verilmesinin gerekli olduğunu düşünüyorum. Böylelikle, bu ders daha faydalı olarak amacına ulaşmış olacaktır” (E1).

TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Günümüzde, etkili eğitim-öğretim ortamlarının oluşturulabilmesi için, teknolojik araçların eğitim ortamlarında uygulamalarının yapılarak bütünleştirilmesi önem taşımaktadır. Bu nedenle, bu konuda öğretmenlere büyük sorumluluk düşmektedir. Dolayısı ile öğretmen adaylarının eğitimleri süresince bu bilgi ve becerilerinin kazandırılmasında ÖTMT dersi önemli rol oynamaktadır. Bu bağlamda, bu araştırmanın amacı, müzik öğretmeni adaylarının ÖTMT dersi hakkındaki düşüncelerini ortaya çıkarmaktır. Araştırmanın bulgularına dayanarak, müzik öğretmeni adaylarının ÖTMT dersinden elde ettikleri kazanımlara ilişkin olarak; öğretmen adayları ÖTMT dersi ile kalıcı öğrenme sağladıkları, derse dikkatlerinin yoğunlaştığı, yaratıcılıklarını ortaya çıkardığı ve derse aktif olarak katılımlarının arttığı üzerinde durmaktadır. Literatüre bakıldığında, öğretmen adaylarının öğretimde materyal hazırlama ve kullanmanın önemine ilişkin görüşleri destekleyen çeşitli araştırmalar bulunmaktadır (Demirel, Seferoğlu ve Yağcı 2004; Pehlivan, 2006; Yalın, 2007). Yapılan bir çalışmada, öğretim materyallerinin, öğrencilerin dikkatini derse yoğunlaştırarak öğrenmeyi kolaylaştırıp kalıcı öğrenme sağladıkları ortaya çıkarılmıştır (Yalın, 2007). Bu bulgu, yapılan çalışmayı destekler nitelik taşımaktadır. Buna ilaveten, müzik öğretmeni adayları ÖTMT dersi ile ileriki meslek yaşantılarında sınıfta kullanabilecekleri materyalleri tanıma fırsatlarının doğduğunu, bilgisayar ve projeksiyon makinelerini kullanabilme becerilerine sahip olduklarını, doğal ortamlardaki malzemelere farklı bir açıdan bakabildiklerini, bireysel ve grupla çalışabilme becerilerini kazandıklarını belirtmektedir. Özer ve Tunca'nın (2014) yaptıkları çalışmada, öğretim materyallerinin öğrenmeyi kolaylaştırdığı ile ileride sınıflarında kullanabilecekleri materyalleri tanıma fırsatlarının doğduğuna ilişkin sonuç, araştırma bulgularıyla örtüşmektedir.

Araştırmanın bir diğer bulgusunda, müzik öğretmeni adayları ÖTMT dersinde; materyali hazırlama ve oluşturmada; araç-gereç temin edebilmeden kaynaklı sıkıntı; grupla birlikte çalışmada; materyal tasarlanmanın zaman alıcı olmasından kaynaklı sıkıntı konusunda; öğrencilerin seviyesine uygun materyalleri bulabilmede; materyali tasarlama aşamasında zorluk çektikleri üzerinde durmaktadır. Yapılan bir çalışmada, öğretmen adaylarının materyallerini hazırlarken karşılaştıkları güçlüklerle ilişkin olarak, araç-gereç temin edebilmeden kaynaklı ve materyal tasarlanmanın zaman alıcı olmasından kaynaklı sıkıntılar yaşadıkları ortaya çıkarılmıştır (Özer ve Tunca, 2014). Elde edilen bu sonuçların, araştırma bulgularını desteklediği görülmektedir. Bununla birlikte, bazı öğretmen adayları grup çalışması sırasında sıkıntılar yaşadıklarını belirtmektedir. Bu zorlukların sebebinin ise; grupla birlikte çalışma bilgi ve becerilerine sahip olmamalarından kaynaklanıyor olabileceğini

düşündürmektedir (Saban, 2004: 193). Bural (2010) tarafından yapılan araştırmada, çalışmaya katılan öğretmen adaylarının %24'ünün materyal eksikliklerinden kaynaklı sorunlar yaşadıkları vurgulanmaktadır. Yapılan bu çalışmalar, araştırmanın sonuçlarını destekler niteliktedir.

Araştırmanın bir başka bulgusunda, müzik öğretmeni adaylarının ÖTMT dersinin daha yararlı olabilmesi için sundukları önerileri ilişkin olarak; ÖTMT dersinde farklı yöntemlerle birlikte farklı materyallerin uygulamasının ağırlık kazanılması, öğrenciyi aktif duruma getiren uygulamaların olması, sınıflarda daha fazla teknolojik araç-gereçlerin bulunması ile daha fazla uygulamaların ağırlık kazanılması, ders saatinin arttırılması gerektiği üzerinde durmaktadır. O'Donnell (1996) yaptığı araştırmasında, teknolojik araçlardan biri olan bilgisayarın okullara girdiğini, fakat sınıflara giremediğini vurgulamaktadır. Çünkü teknolojik araç ve gereçlerin sınıflarda öğretimi destekleyici olarak çok kullanılmadığı üzerinde durmaktadır. Bu bakımdan öğretmen adaylarının sınıfta etkili uygulamalar ve öğretim yapabilmeleri için, öğretim teknolojilerini kullanabilmeleri konusunda daha fazla özendirilmelerinin ve bu konu ile ilgili bilgi ve becerilere sahip olmalarının gerekliliği ortaya çıkmaktadır. Bu sonuç, yapılan çalışmaları desteklemektedir (Meral ve Zerayak, 1999; Varank ve Ergün, 2005). İmer (2000) tarafından yapılan araştırmada, Türkiye'deki Eğitim Fakültelerinin Lisans Programlarında teknolojinin eğitimle bütünleştirilebilmesi için gerekli olan derslerin saatinin artırılması gerektiğini belirtmiştir. Bu sonuç, araştırma ile paralellik göstermektedir. Bununla birlikte, öğretmeni adayları farklı tasarım örneklerinin derslerde gösterilmesi ile daha fazla grup çalışmalarına yer verilmesinin gerekliliğini vurgulamaktadır. Yapılan bir araştırmada, ÖTMT dersinde farklı yöntemlerle beraber farklı materyallerle uygulama yapılmasının, grup çalışmalarına yer verilmesinin gerekliliği vurgulanmaktadır (Yelken ve Alıcı, 2008; Acer, 2011). Bu bulgular, yapılan araştırmanın sonucunu desteklemektedir. Ayrıca, müzik öğretmeni adayları tarafından ÖTMT dersinin materyal tasarım aşamasında, araştırmaların geliştirilmesine olanak sağlanmasının önemi ve gerekliliği belirtilmektedir. Bilgin Aksu ve Demirtaş (2006) tarafından yapılan araştırmada, öğretmen adaylarına daha sık dönüt verilmesinin beklendiği ortaya çıkarılmıştır. Bu bulgular, araştırmanın sonuçları ile paralellik göstermektedir.

Çalışmada elde edilen bulgular ışığında şu öneriler getirilebilir:

- ÖTMT dersinin daha etkili ve faydalı olabilmesi adına, uygulama etkinliklerine daha fazla yer verilmelidir.
- Yapılan bu araştırma ile ilgili daha geniş örneklem üzerinde hem nicel hem nitel araştırmalar yapılabilir.
- Sınıf ortamlarındaki öğretim teknolojilerine ilişkin araç-gereç eksiklikleri ile malzeme eksiklikleri giderilmelidir.
- Materyal tasarımlarken, her türlü malzemenin doğadan toplanarak kullanılabilmesi sağlanabilir.
- ÖTMT derslerinde öğretmen adaylarının hazırladıkları etkinlikleri ve ödevleri sınıf ortamında daha fazla sunmalarına olanak sağlanabilir.

KAYNAKÇA

Acer, D. (2011). Okulöncesi öğretmen adaylarının materyal geliştirme dersine ilişkin görüşlerinin incelenmesi. *İlköğretim Online*, 10 (2), 421-429.

Akkoyunlu, B. (2002). Educational technology in turkey: Past, present and future. *Educational Media International*, 39 (2), 165-173.

Alım, M. (2015). Coğrafya öğretmen adaylarının öğretim teknolojileri ve materyal tasarımı/geliştirme dersinde elde ettikleri kazanımlar. *Doğu Coğrafya Dergisi*, 20 (33), 1-10.

Bilgin Aksu, M. ve Demirtaş, H. (2006). Öğretmen adaylarının okul deneyimi II dersine ilişkin görüşleri (İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Örneği). *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 7 (1), 3-21.

Bural, B. (2010). Zihin engelliler öğretmenliği öğretim uygulaması dersinde karşılaşılan güçlüklerin öğretmen adayları açısından değerlendirilmesi (Konya İli Örneği). Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.

Büyüköztürk, Ş., Akgün, Ö.E., Karadeniz, Ş., Demirel, F. ve Kılıç, E. (2010). Bilimsel araştırma yöntemleri (5.Baskı). Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.

Demirel, Ö. (2002). *Planlamadan değerlendirmeye öğretme sanatı*. Ankara, Pegem A Yayıncılık.

Demirel, Ö., Seferoğlu, S. ve Yağcı, E. (2004). *Öğretim teknolojileri ve materyal geliştirme*. Ankara: Pegem A.

Gültekin, M. (2002). Eğitim fakülteleri öğretmen yetiştirme programlarının yeniden düzenlenmesi kapsamında ilköğretime öğretmen yetiştirme. *Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 12 (1-2), 49-65.

Güven, S. (2006). Öğretim teknolojileri ve materyal geliştirme dersinin kazandırdığı yeterlilikler yönünden değerlendirilmesi (İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Örneği). *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 2 (4), 165-179.

Hollingsworth P. M., & Hoover, K. H. (1999). *İlköğretimde öğretim yöntemleri*; (Çev. Prof.Dr. Tanju Gürkan, Erten Gökçe, Duygu S. Güler). Ankara: Ankara Üniversitesi Rektörlüğü Yayınları, No: 214.

Hu, P. J., Clark, T. H. K., & Ma, W. W. (2003). Examining technology acceptance by school teachers: A longitudinal study. *Information and Management*, 41 (2), 227-241.

İmer, G. (2000). Eğitim fakültelerinde öğretmen adaylarının bilgisayara ve bilgisayar eğitimi kullanmaya yönelik nitelikleri. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yayınları.

Kaya, Z. (2005). *Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme*, Ankara: Pegem A Yayıncılık.

Kolburan Geçer, A. (2010). Teknik öğretmen adaylarının öğretim teknolojisi ve materyal geliştirme dersine yönelik deneyimleri. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Dergisi*. 7 (2), 1-25.

Meral, M. ve Zerayak, E. (1999). Öğretmen ve öğrencilerin okullarda teknoloji kullanımına ilişkin görüşleri-televizyon ve video". 4. *Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi Bildirileri 2 Kitabı*: 158-171.

Miles, M. B., & Huberman, A. M. (1994). *Qualitative Data Analysis*. Thousand Oaks, CA: Sage.

Niederhauser, D. S., & Stoddart, T. (2001). Teachers' instructional perspectives and use of educational software. *Teaching and Teacher Education*, 17 (1), 15-31.

O'Donnell, E. (1996). *Integrating computers into the classroom: The Missing Key*. London: The Scarecrow Press, Inc.

Özer, Ö. ve Tunca, N. (2014). Öğretmen adaylarının materyal hazırlama ve kullanmaya yönelik görüşleri. *Route Educational and Social Science Journal*, 1 (3), 214-229.

Pehlivan, H. (2006). Preservice student teachers' designs of art education web sites and their opinions. *İlköğretim Online*, 5 (2), 35-47.

Perkmen, S., Çevik, D. B. (2010). Relationship between pre-service music teachers' personality and motivation for computer-assisted music instruction. *Music Education Research*, 12 (4), 415-425.

Roblyer, M., & Edwards, J. (2005). *Integrating educational technology into teaching*. (4th Ed.) Upper Saddle River, NJ: Prentice-Hall.

Saban, A. (2004). *Öğrenme öğretme süreci*. Ankara: Nobel.

Sevim, O. (2014), Disiplinlerarası materyal geliştirme sürecinin Türkçe öğretmen adaylarının öğretim tasarımı başarılarına ve üstbilişsel farkındalıklarına etkisi. *International Periodical for the Language, Literature and History of Turkish or Turkic*, 9 (9), 897-913.

Sönmez, E., Dilber, R., Alver, B., Aksakallı, A. ve Karaman, İ. (2006). Öğretim teknolojileri ve materyal geliştirme dersinin öğrenci açısından önemine yönelik bir araştırma. *Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 3, 113-119.

Şahinkaya, H. ve Şahinkaya, Y. (2004). Bilgisayar ve öğretim teknolojileri eğitimi (BÖTE) bölümü lisans programında bulunan “öğretim teknolojileri ve materyal geliştirme” dersinin analizi. *XIII. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı*, 6-9 Temmuz, İnönü Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Malatya.

Tavşancıl, E. ve Aslan, E. (2001). İçerik analizi ve uygulama örnekleri. İstanbul: Epsilon Yayıncılık.

Uyangör, S. M. ve Ece, D. K. (2010). The attitudes of the prospective mathematics teachers towards instructional technologies and material development course, *TOJET*, 9 (1), 213-220.

Varank, İ. ve Ergün, S. S. (2005). Eğitim teknolojisi ve materyal geliştirme yeterliliklerinin belirlenmesi ve eğitim fakültesi son sınıf öğrencilerinin bu yeterlilikle sahip olma derecelerinin incelenmesi için bir araştırma önerisi, *Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi 14. Sempozyumu*, Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Denizli.

Yalın, H. İ. (2007). Öğretim teknolojileri ve materyal geliştirme. (19. Baskı). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

Yelken, T. Y. ve Alıcı, D. (2008). Öğretmen adaylarının hazırladıkları performansa dayalı değerlendirme materyallerine ilişkin görüşlerinin ve değerlendirmelerinin incelenmesi. *Journal of Qafqaz University*, 24, 222-235.

Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2008). Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri, Ankara: Seçkin Yayıncılık.

YÖK (Yüksek Öğretim Kurumu). (2007). *Eğitim fakültesi öğretmen yetiştirme lisans programları*. 31.12.2015 tarihinde http://www.yok.gov.tr/documents/10279/49665/muzik_ogretmenligi.pdf/831bd1ff-e3cb-4d2e-bbf8cf80f6d0e209. Adresinden alınmıştır.